

ԻՍՏԱՆՆԻՍ 5 ՕԳՈՍՏՈՍ

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ԳՕՄԻՆԻՍՏԻԿԱՆ ՄՈՒՀԱՔԷՄԷՍԻ

(Տխանքի նիւսիսէն սկսելով)

ԼԻԼԻԷ

Լիւլիէ, սապաք պահրեմէ ասաքի-
րի օֆիշնալարանտան օլուպ, իթա-
աթտա գուսուր իտէր օլտուլու վէ
չարուգ գըզար թապիւթը իշին, Պահ-
րիկէ Մէքթէպինտէն գօլուլմուշ իտի-
Ալիթէրլից նամ հարապ սէֆինէ-
սինտէ պուլաւտուլու վազըթ տախի,
գալիպ վէ նիդա արանըճըլըլը իլէ
քէսպի նամ իթմիշ, վէ քէնտինտէն
պիւլի.ք վէ քէնտինէ միւսալի օլան-
լար իլէ տախի, զայլէթլէ շիտտէթլի
թապի ու հարէքթթէ պուլունմասը
իլին, Պրէսթ լիմանընտա վէ Ալիթալ
նամ սէֆինէտէ, պիր մահ թէվգըֆ
գըլըմըլ իտի :

(Նոտան սօնրա, Լիւլիէնին իթաաթ-
աղըլըլ րուհու տահա գիւտտէ բար-
լատը : Պէշ սէնէ զարֆընտա իքի տէ-
ֆա, քէնտի մէմուրիկէթինտէն թա-
թիլ իթմէքլիլին աղըլըլ ճէզար թահ-
թընտա պուլունմուշ տուր :

Մէրգուլմ 1869 սէնէսի յուլիս ա-
հընտա, թէքարէն տօնամանտա խըտ-
մէթ իթմէքլիլէ չըլըլըլըլ իսէ տէ,
եհինէ պիր թապըմ ուլունտուգ հարէ-
քթթէրէտէ պուլունտու, վէ նիհայէթ
իւլ էմի, 1868 սէնէսի ապրիլ ահընտա
մասըլ եարթիս ինտիլիլտի :

Խիւլաույի քէլամ, Մ. Լիւլիէնին,
Գօմիւն իմանը պաշ կէօթէրթիլի
կիւնտէն էվլէլէն օլան թէքթիլ թապի
ու հարէքթթէրի, կէրէք նիդամաթը
սաքթիլէյէ, վէ կէրէք պէլէտիլէն
գանուլարա տուլ ընայէթ իթմէշ օլ-
տուլունտ թաստիք իլլէմիլլէր տիր :

Մէրգուլմ, տէվլիլմէք իսթէտիլի
գանուլար իլէ, պիր սէնէ զարֆընտա
տէօրթ տէֆա միւթթէհիմ հիւքմ օ-
լունմուշ տուր : 1868 սէնէսի սեպտեմ-
բըր 30 ունտա տախի, կէրէք ատամ
տէօյմիշ, վէ կէրէք քէնտի լիւթպէ-
սինէ ալիս օլունտան իւնիֆօրմալար կի-
լինմիշ օլտուլունտ իլին, ալթըլ այ մահ-
պուսիլէթլէ վէ 600 ֆրանք տախի ճէ-
ղայի նազար Վիլմէքլիլէ հիւքմ օ-
լունտու :

Այնի սէնէնին գիւտտեմբը 20 սին-
տէ, էվլէլիլունտէ գուրարաք պիլիմիլի
տէօյմիշ վէ եարալամիշ օլտուլունտ իլին
թէքարէն իքի այ տահա մահպուսի-
լէթլէ հիւքմ օլունտու :

1869 սէնէսի ապրիլ 26 սընտա, քէն-
տի պիւլիլըլէրինէ գարըլ հագարէթ
վէ շիտտէթ կէօթէրթիլ օլտուլունտ ի-
լին, եհինէ պիր այ մահպուսիս իտիլտի :

վէ այնի սէնէնին գիւտտեմբը 22 սին-
տէ տախի, պիր հարթիլէ գարըլ հա-
գարէթլէր իթմիշ օլտուլունտ իլին, ալ-
թըլ այ մահպուսիլէթլէ հիւքմ օլուն-
մուշ տուր :

Մէրգուլմ, պու թապ թապի ու հա-
րէքթթէրի իլէ, կիւսթալ Ֆիւրէն-
սին, վէ րօշֆօրուն տօսթլուքլըլըլըլ
գաղտնաք, կիւսթալ Ֆիւրէն 1869
սէնէսի նոյեմբը 16 թապիլիլլէ, մէր-
գուլա կաղաղըլ պիր մէքթիւպա,
տնըն իւզէրինա հիւսնի թէվէճիհի հի
պուլունտուլունտ, վէ իսթիլալ ա-
թէլի լուրտուրըլտա, տնըն իլին պիւ-
լիւք պիր հար իսթիլալ միւշահտէ
թիմէրթ օլտուլունտ, քէնտինէ պէ-
հան իլլէմիլ իտի :

Րօշֆօր տախի մէրգուլա կաղաղըլ
մէքթիւպալըլըլտա, քէնտի իւզէրին-
տէ պիւլի.ք պիր մահպապէթի պու-
լունտուլունտ, վէ իսթիլալ կիւսնի

էթիլալալ տախի, քէնտինէ էմ-
նիէթ իտիլէճէլինի, պէհան իթմիշ
իտի :

Գօմիւն իմանընտ օրթաա չըգա-
ղըլ կիւսնի, Մ. Լիւլիէ, քէնտի տօսթ-
լարըլըլ, քէնտի իւզէրինտէ օլան իւ-
միւտ վէ էմնիէթլէրինէ, քէնտինի
չաան կէօթէրթիլ չալըլտըլ :

Լիւլիէ, մարտ 17 տէ թէճէմիլի ի-
տէն վէ 2900 նէֆէր Գօմիւնիսթլէրտէն
իպարէթ օլան պիր միթինկտէ, 6 ըն-
ճը, 11 ինճի, վէ 21 ինճի ալալարըլըլ
գօմանտանըլըլըլ քէնտի իւզէրինէ ալ-
ալ, վէ ֆէրտալըլ կիւսնի տախի, Մէր-
քէշ գօմիլթէ թապֆընտան, պիւ-
թիւն Միլլէթ մուհաֆըզ ասաքիլինէ
գօմանտան նասալ օլունտու իլլէ մէգ-
թիւր տաղըլաա, Լիւլիէ, հագըլ-
գաթիլէն ալալար իլէ պիր օլունտ տուր :

Մէրգուլմ, մարտ 22 տէ ախը ու կի-
րիթիլ օլունտան տէկին, պիւլիլ.ք զայ-
րէթլէ քէնտի մէմուրիկէթի իմանըն-
տա պուլունմուշ, վէ քէնտի էմիլ ի-
լէ, իւլ տը լիլլէլի նամ սօգաքտա մէ-
թէրիլալ ինչա իտիլիլ, աղըլարըլ ա-
լալարըլ օլունտա ճէմ իտիլիլլէր տիր :
Հիւքթիլմէթ գօնաղըլըլ, վէ Նաքթիս
գըլըլալըլըլ գապթ իտիլմէսինի քէն-
տիսի էմի իլլէմիշ, եարը կիւսնի րօ-
լիս նէզարէթլին, պիր սաաթ աքիւր
թիւլէրի սէրաւըլըլ, քիքի սաաթ սօն-
րա տախի, իլան տը խարի նամ մահէլ-
լի քէնտիսի գապթ իլլէմիլ տիր :

«Սապաշ իքի սաաթ գալաքաք»,
տէր Մ. Լիւլիէ, «էսքի վիւքէլանըլ,
խարիլիլէ նէզարէթլինտէ աղալըլ մէճ-
լիս իտէճէլինի տուեալաք, մէգթիւր
տալիլլէլի մահպապէթ իտէճէլ իտիլմ-
իսէ տէ, Մ. ժիւլ Ֆալլըլըլ տախի իլ-
լէրինտէ պուլունմուշ օլտուլունտ իլին,
մէգթիւր նիւլէթլիլ թէքթիլտի, եա-
լըլըլ իլան վանտօմ նամ մահէլլի,
վէ Հիւքթիլմէթ գօնաղըլըլ գապթ իթ-
մէքլէ, վէ մէթիլիլլէր ինչալըլըլ էմի
իլլէմէքլէ իթթիլիլ իթթիլմ» :

Լիւլիէ, իմանընտ գօնաղըլ իթթիլի
կիւսնի ֆէրտալըլ կիւսնի վէ տահա
իլլէթիլ կիւսնի, Մէն ըրմաղըլըլ սաղ
թապֆընտա էէալի գըլթա, վէ սօլ
թապֆընտա տախի տէօրթ գըլթա
ասքթիլէ միւհիմ մէվգըլար թաթ-
տու : Մէրգուլմ, Մօն վալլէրիլէ գա-
լէալըլըլ տիլլէլին տուրալըլթմաք
իւզէր թէքթիլլէր գուրալունտ սըրա-
տա, Մէրքէշ Գօմիլթէրին հիւքմ ի-
լէ ախը ու կիրիթիլ օլունտու :

Հալպու քի, սօնրաա, Գօմիլթէր-
թըրի մահպէսինտէն սալը վէրիլլէրէք,
ապրիլին 14 իւնճի կիւսնի, Գօմիւնիւն
ղըրլըլըլ տուալալարըլ գօմանտանըլըլըլ,
քէնտի իւզէրինէ ալալ :

Քէնտի գաղաղըլ թապիլաթիւ-
տան նալի, աղ վաղըլթտան, Մէրքէշ
Գօմիլթէ իլէ վէ Գօմիւն իլէ պօղալա-
րաք, թէքարէն տիլլէ ու կիրիթիլ օ-
լունտա, վէ Մաղաա մահպէսինէ գօն-
տու իսէ տէ, մէգթիւր մահպէստէն
գալմանա միւքթիլտիլ օլապիլտի :

Մէրգուլմ տաղըլաա պալաաա-
րաք, Լիւլիէ, վէրապըլըլըլ իլէ միւ-
սապէրաթի կիրիլլէյէ պալաաա, մէգ-
թիւր միւսապէրաթ, Մ. Գալիւս վէ
Պարօն Ֆաթիլի նամալ զաթլար վաղը-
լթալըլ իլէ իլլէրա վաղըլըլթմաք օ-
լունտ, մէրգուլմալ զաթլար, Գօմիւն
գաղըլըլ պալաա պիր իսան չըգարմաք-
լըլա գաղալըլ վիլտիլլէր :

Լիւլիէ, մէգթիւր իւրմէթլէ միւ-
գապիլ օլունտ, կէրէք քէնտինին վէ
կէրէք հէմթէօնթիլլէր օլան կօմէզ
ալալէյին վէ Պիսոնտէն ալալ մահա-
քէմէյէ չէքլիլմէթլէրինի չարթ կէօթ-
թէրմիլ իտի :

Լիւլիէ, 30,000 ֆրանք իսթէտի, Մ.
Գալիւս իսէ, 2000 ֆրանքտան գիւտտէ
վիլմէթիլլէնտէ, իլ պօղալունտ :

Լիւլիէ, Գօմիւն աղալարըլըլըլ քեաֆ-
ֆէսինի տախի ախը ու կիրիթիլ իլլէ-
մէքլիլի, վէ քէնտի մաղապըլտա թու-
թունտ աթթիլլէր տախի, վէրապըլա
կէօնտըլմէքլիլի, քէնտի իւզէրինէ ալ-
մաղաա իտի :

Լիւլիէ, սէրթ թապիլաթլըլ պիր ա-
տամ օլունտ, ալալ գալալ իթմէքլիլէ
թէրէտտիւ կէօթէրթիլլէր տիր, վէ
էկէր Գօմիւնիւն սօն կիւնէրինտէ վէր-
աալլ հիւքթիլթիլ խըտմէթ իթմէք
իսթէտի իսէ, անաղ քէնտի մէնֆա-
աթլընա օլալաք, վէ քէնտի տիլթա-
թօրլուղունտ ըլտտ իթմիշ օլանլար-
տան ինթիլգալմ ալալաք լունտ իլէ,
մէգթիւր խըտմէթի տէրիւհտէ իթմէք-
տէ իտիլ : Իմալ մէրգուլմ, էն զիւտտէ
գապաշաթլըլարտան պիրիսի ատտ ի-
տիլիլ, աթիլտէքի աղվ իսթլար թահ-
թընտա պուլունմաքտա տըր :

1. Հիւքթիլմէթ թաղըլըլ տէյիլ-
թիլմէքլիլ թէշէպպիլաթլընա տախիլ
օլունտ :

2. Բարիս չէհրինտէ, խարապ իթ-
մէքլիլ, եաղմանա վիլմէքլիլ, վէ
ատամ էօլտիլլէքլիլ թէշէպպիլաթ-
թընա իլլաք օլունտ :

3. Ասաքիլ գաղաղըլըլ, վէ անլէրէ
սիլաշլար թէշէպպիլ իթմիլ :

4. Ասաքիլ գօմանտանըլըլըլ իւ-
զէրինէ ալալ :

5. Ահաալըլ նաղըլ խանէլլէրինի, վէ
հիւքթիլթիլ գալալարըլըլ, չէհրիլ-
լինի վէ ամալարըլըլըլ պտմիլ, վէ սի-
լաշլըլ պիր պաւաղըլ խաղ գալապա-
լըլըլըլ գօմանտա իթմիլ :

6. Ասքթիլտէն օլանլարըլ, իսանա
թահրիլ իթմիլ, վէ իսանա գաղաղա-
լարըլ իլին, անլէրէ հէր նէվի թէշէպպիլ
լէրի կէօթէրթիլ վէ պուլունտա տուր :

(Պաղըլըլ եարըլ)

ՏԸՊԻԼՆՏԷ (ԻՐԱՆՏԱ) ՎՈՂՈՒ
ՊՈՒԼԱՆ ՈՒՅՂՈՒՆՍՈՒՅՂՈՒԴԱՐ

Հալէա մահպէստէ պուլունտան Ֆէ-
նիլլըլըլըլ սալը վիլլիլլէրինի թա-
լալ իլլէմէք իլին թէճէմիլի իտէճէք
օլան պիր էհալի մէճլիսի միւսապէթի
իլէ, ալալալալալ օլունտա 6 տա Տրա-
լինտէ Ֆէնիլլէս Բարք նամ մահէլլալ
աղըլըլ ուլունտալալըլըլըլ վաղըլըլ պուլ-
ունտա տուր :

Նաղըլ քի սալիլ տէֆալար, էօյլէ
տէ պու տէֆա, ուլունտալալըլըլըլըլ
սէպէպիլէթ վիլլէն, վէ ալէալիլիլէ
քէնտի քէնտինտէ տաղըլըլ էհալի թէ-
ճէմիլլէրինի իսանա թահիլ իտէն
ղապթիլլէր օլունտա տուր :

Ամիլթիլ (Ալիլ ռունտ) թապիլ
օլունտ չիլլէթլիլ Գօմիլթէրի թա-
պֆընտան տալթիլ օլունտա մէգթիւր է-
հալիլթէճէմիլլինի վաղըլըլ պալապա-
սէքիլ օն կիւնտէն պէրա պիլլիլլիլիլ
իտի, պիրտէ րօլիս նէզարէթի, մէգ-
թիլ թէճէմիլի մէն իլլէմէք իսթէտի :

Հալպու քի, բարլալմէթ օղա-
լարըլտան պուլունտան Մ. Յ. Մ. Բաթիլ,
Նապիս նամ գաղթիլանըլ միւլլիլիլ
Մ. Ա. Մ. Սիլիլլան, վէ քէնտի պիրա-
տէրի Մ. Յ. Սիլիլլան, չիլլէթլիլ մէգ-
թիւրուն ողըլըլ քէաթիլիլ Մ. Յօն Նօ-
լան, իրիլման զաղթիլալըլըլ միւլլիլ-
ֆի Մ. Օ. Պիրն, վէ Մ. Յօն իլան նամ
թիւճալարտան իպարէթ օլան մէքթիլ
գօմիլթէ, բաթիլ օլէ էլլէլլէրինի
տիլլալ տէլլէլլէրինի կիւլ չէլլինտէ չէ-
րիտ պալալարըլ վէ սալիլ էլլիլ չէրիտ
թաղըլըլ պէշ ալթըլ էիւլ նէֆէր քէ-
սան պէրապէրինտէ պուլունտալունտ

հալալ, թէճէմիլի օլունտալալ մահէլ-
լէ կիլմիլ տիր :

Մէրգուլմալ քիլմէնէլլէր, աղաղալըլ
իլէ միւլլէլլէն մէյունըլ թէշէպպիլ գը-
լան Ուլլիլլիլլէրն սանէլիլ էօնիւն-
տէ տուրալ, մէգթիւր մէյունա տու-
մուշ օլան պէշ ալթըլ պիւն նէֆէր քէ-
սանըլ կէրմիլլէլիլ սուրէթլէ էլ չըր-
մալարըլ իլէ գապալ օլունտալար :

Պիր աղ վաղըլթ սօնրա, գօմիլթէնին
տաղալարըլ, մէգթիւր սանէլիլ գաթէ-
մէլլէրինտիլ եօգալըլ չըգաղալալ վէ
միւճաթէլլէր ալըլմաք իւզլէ իտի,
պիր տէ, րօլիս տիրէթթօրա տախի
քէնտի թապֆընտան սանէլիլ գաթէ-
մէլլէրինտէ եօգալըլ չըգալ, Մ. Բաթիլ-
թին եանընա կիլթիլ վէ մէգթիւր է-
հալիլ մէճլիլլինի թէճէմիլի իլլէմէսի-
նի մէն իլլէմէք իլին թալիլմիլթ ալալ
իլլէմիլ օլունտալունտ պիլլիլտիլ :

Էհալի, րօլիս միւտիլլինի կէօր-
տիլլէր, եուհա պաղըլըլմանա վէ ըս-
լըլ չալմանա պալաալարըլ վէ պիր արա
օրթալըլ գաղաղալըլըլ պիր հալ քէնալ
իտէրէք, ատամըլ պիրիսի, րօլիս միւ-
տիլլինի իւղ իլէ գաղըլտըլըլ, թա
նէրտիլլէն ալալըլալ գաաալըլ եու-
լալարըլ :

Տէր հալ, էիւլ նէֆէրէ եաղըլ օ-
լան գապթիլլէրէր, քէնտի միւտիլլէ-
րինիլ եարալըլըլ գօլտուլար վէ մէյ-
ունտան գալապալաղըլ տէֆ իթմէք
իլին էմի ախը իլլէտիլլէր, պուլար
չօմաղըլըլըլըլ չէքթիլլէրիլ պիրիլ, րաթիլ
կէլալիլլէրիլ էրքէք, գաղըլ վէ չօմաղ-
լարա վալալալալ պալալալարըլ : Պու-
նուն իւզէրինէ տէշէթլու պիր արալէ-
տա տըր զուհուր իթմիլ, չէօյլէ քի իւզ-
տիլլէր, զիւտտէլիլլէր հիւտտէթլէնէ-
րէք, գապթիլլէրէր թալալմանա պալ-
լատըլ վէ իլլէրինտէ 20 գաաալըլըլ
եարալարըլ, սէլիլլիլլէր իսէ, գաղաղ-
տա տիլլիլլէր օլան գաղըլ վէ չօմաղ-
լարըլ չըրմաալալ, հէր թապֆընտան
գօլալ գաղաղըլըլ իտի, Պիր գալ պէօ-
լիւք ասաքիլիլ իմաաթիլլէ կէլլէն տէ-
կին, եանի իւլ չէրէկէ գաաալըլ գալալ
տէվամ իթմիլ, պուլար, մէյունտան
գալապալըլըլ տէֆ իթմէնէ մուլաֆ-
ֆաք օլունտալար :

Մէրգուլմ գաղաղալըլ պիր չօգ ա-
տամ գաղաղալըլ կիլմիլ տիր, Ջապթիլ-
իլլէր, գաղթիլ հալաաթիլլէրիլ հագ-
գընտա զիւտտէլիլլէր սուլի մահալլէ-
տէ պուլունտալարըլ վէ Ֆրէքթման նամ
ղաղթիլանըլ միւլլիլլիլ Մ. Ֆրէքթէօր,
թէրիլլիլլէր իսթիլալալալալալ մէյ
եուս պիր հալալ պալունտալալ տուր :

Մէրգուլմ մէյունտան իլլէրիլալ
տէֆ իտիլալալալ սօնրա մէյունտան
էթիլալի վէ ճիլալարըլ, ֆէվգէլալալ
պիր մէնալալ կէօթէրթիլլէր իտի, չէօյ-
լէ քի սօղալալ, իսթալարըլ րալալ
րալալ վէ էիւլլէրիլ իտիլալալ օլ-
մուշ պիր թաղըլմ գաաալըլ վէ էրքէք-
լէր իլէ սօլալ իտի, չուրաաալ պուրա-
տա պիր թաղըլմ աաաալարըլ քէնտի
եարալարըլըլ պաղալարըլ իտի, պիր
թաղըլմ աաաալարըլ կէօղէրիլ պէրէ-
լէնիլ վէ չօղալ իսէ, գօլալարըլըլ պաղ-
լալըլըլ իտի : Էհալիլ թէճէմիլիլլին
րէլիլլէրինէ ֆէնա մուլալլէ օլունտալ
տուր, չէօյլէ քի Մ. Բաթիլ իլէ Մ. Սիլ-
լիլլան վէ սալիլ պիր չօգ քիլմէնէլլէր,
աղըլըլ սուրէթիլ եարալալալըլըլ տըր :

Սէնթիլ-Բաթիլլէր իտիլալալալալ
տէ էիւլալալ զիւտտէ եաաալալալալ տ-
աաալ պուլունտալար տուրալալըլըլ տա-
հա տա կիլլէլլէր տիր :

Մահէլի հիւքթիլլէրէր, էիւլիլլէն
ուլունտալալալ վաղըլըլ վաղըլ պուլունտ
գօղաղալըլըլըլըլ, մէյունտան է-

հալելի տէֆ ի թաղարանն սօսրա օրատա պէջէթմալէր տիր Մէրգուժան զապ- թիլէրտէն պաղըլարը , պիր մահէլ- տէն կէշտիլէրտէն , իւզէրլէրտէն տօ- լու կիպի թաշ հաղարըլմիշ վէ զապ- թիլէրտէն պէշ ալթը նէֆէրին պա- շը ետրալանմիշ տըր :

Գրալիլանքն մախտուլմինն վիզի- թա վիրմէսի մինասիպէթի իլէ սան- ճաղար իլէ տօնաթըլմիշ օլան քիաֆ- ֆէլի խանէլէրն ճամարը աշաղը ա- լընմիշ տըր :

Գօմիթէնին աղալարը , զաղէթալար- տա պիրտէ պէնտ նէշը ի թաղարանէ , մէզպիլը հօնֆէնիկ վաղալարը նազ- ու թաալիլ իլէմիլիլէր տիր :

Մ. Ըսմիթ զաղէթալարտա տէրճ ի թ- տիրտիլի մէթմուպուստա չէօյլէ տէմիլ տիր :

«Գանունա վէ հուգուգու ումումի- ետէն զարը օլունան հագարէթին հի- սապըր վիրմէք հէր քիմէ լաճի իւն , օնա մէշքիլը հիւսապը վիրտիթմէք ի- չին , լաղըմ կէլէն չէր թէտպիլէր ի թիլիսաղ օլունանագ տըր : Մէզքիլը հուգուգու մուհաֆազա ի թմէքիլէրտէ վէ մէզքիլը ութմանըլմագ , վէ դան- լը հարէքէթի պաղը սագլամիշ օլան- լար հագղըլ օլարագ ճէղալարըլ չէք- սիլիլը իլին պիլէլէր ետրալմ ի թմէ- նիկ պապըլտա սիլիլէր միւրաճաթ իւտէրիլ » :

Մէզքիլը ոչոլունուղըլալարըն վուգու պուտուղու կիւնին կիճէ եա- րարնտա քէլիտէ օլունմիշ օլան պիր թէլէլիլաֆ , աալիլի հալին իտտէ իյ- լմիշ օլունուղու պիլիլիլ տիր , պունան իլէ պէրապէր , աաքէլէր գըլալարտա տըր գօնմիշ օլուն . ե- նիտէն խոսումէթէ զաղըլըլալարտա տըր տէլի գօրգուլմագտա տըր :

Սթուգ նէֆէրէ եաղըն զապլիլէ- լէր ետրալանմիշ օլունուղըլարտա , իտաթմալանէն նաղը օլունմիշ տըր տըր :

— Ժուրնալ տէ Տէպա նամ փըրան- սըզ զաղէթալար , օլունտա 8 տէ չը- գարուղը նիսալէսիլիտէ չէօյլէ տէմիլ տիր :

Իլանը հարալ իտէն պիլիլին փըրան- սա օլունա տուր , փըրանսաաա հէր քէն իլանը հարալ իլէտի . իմտի , մուհալէ- պէնին մէտարիլիլիլ վիրմէք քիաֆֆէլի փըրանսըղըլար տիրէր : Մուհարէպէ- նին թաղարանէր , ետրալար պիր տ- տուրն աղուտու իւզէրլինն իլմագ , էլի իտիլիլիլ տաալարա լանըզ օլ- մանան պիր գըրաալ , պաթըլ տըր : Ի- կէր մուհարէպէլի իմէրալթօր ի թմէ- տի իտէ , իմէրալթօր ի թմէտէն տա- խի փըրանսա օլուն , պիրպիրինէ մու- զալիլ ի թմէրիլիլ հալի օլան մէզքիլը պիրսանտան հիլ պիր վաղըթ գուր- թուլմանագաղըլ :

Իկէր ալիլաղալարն ումումի ալ- չաղըլը վէ միլէթմէ լուհուն ութա- նանագ տէրէճէտէ պօղուլմաալ իլէ , քէնտիլի իլէ պիրիլիլ տէ փրանսաալ զալալ իտէն աաաա , հիւքիլմէթի մուլթաղ վիրիլիլ իտէ , պունան պէ- տէլիլի վիրմէք տալիլ պիլիլ տիրէր , հալթիլա գապահալթը օլմանալար պիլիլ մէզքիլը պէտէլէ հիսաթմէնտ օլ- մանա պօրճու տուրլար : Իլպու մու- հարէպէլի ի թմէլէն իմէրալթօր օլուն . տէլի տուլմագաղըլ թէքէրիլ ի թ- մէմիլիլ , իլիլալանա կիւլիլն օլմագ- տանըլ , տահա էլի իտէրիլ էկէր պը- րաղաալ քի մէզքիլը նալանըզ գալա- մագ ետրուտ , գըլըլըլ , իրուսիա գըրալըլն աաաղալըլ էնիլն գօնան

աաալիլէթմէրն : Մէկէրիլ պու ա- տանա , 8 միլէտ գուրա վիրիլմէտի մի- Մէկէրիլ իտալ իտալէ եղըլան ումումի գուրալար , մուսալիլէլիլ հիւքիլմէ- թի մուլթաղաալըլ թաաալիլ ի թմէ- տիլէր մի . . . :

ԷՕԼՄԻՆԵ ԵԻՐԵԷ

ՊԻՐ ՊԱՍԹԻՔ ՀԻԲԵԱՅԵՍԻ

Միլիթան 1638 թ. ինչիւնիւնի զէլէ

ՊԱՊ 20.

ՔԼՈՒԹԵԼԻՐ ԸՍԸՐԱՃԱԳԼԱՐ ՏԸՐ

Սաաթ օն պիրի վուրմանա պալաալը վէ սօն վուրուլունտա Լանտիլ աղըր աղըր գօլ- արընը սէօքէրէ , մէզքիլը նիլանա պէք- լէմէքտէ տիր կիպի աաաալ գաղըլ : Մէրգուլմ Լըկուսան եաղալըլ , սըզը սը- զընա անըն գօլունտան թուլթուտ , վէ , —Սաաթ օն պիրի վուրտուտ տէտի , գա- պա պիր սէպէ վէ աղըր պիր սէօյլէրիլ : —Չօք իլի : —Չօք իլի ամմա , եալան սէօյլէրիլ օլ- տուտ : —Սալան սը , նէ՞ խուտուտա եալան սէօյլէրիլ օլունա :

—Սաաթ օն պիրտէ , Ապէ Լաթուրու , վէ քէնտի հիւսալիլ թաշթրտա պուլունան Արթիլը Սէն իլիլիլ պուրտա կէօրէճէք օլունուղուտ , պանա իտալիլ վիրմէլիլ մի : —Եվլէթ , վէ հէմալ աղիլիլ պուրտա կէօրէճէքտէ տիր , օլ պապտէ աալա պիր չիւրէճէմ հօզ տուր :

Այնի լաշաալ , գարու թաաալիլտան իշիլիլիլ կիւլէթ կիւլիլ սէպիլիլ , Լաւ- րիլիլ վէ քէնտի սօսլիլարըն նաղալ ու տիլգալթըլ օլ թաաալիլ ճէլիլ իլիլիլ :

Ալթըլ նէֆէր զէնտօթլար , պիրպիրիլիլ իլէ չաղալալըլ կիւլիլտէ օլունուղալըլ հալէ , գաղուտան իլիլիլ կիրտիլիլ :

Մէրգուլմ ալթըլ նէֆէր զէնտօթլար- տան պիրիլիլ , վէ հաղըլալիլ հալալ աղիլ- րիլիլ էլ պալարըլ , Ապէ Լաթուր իտիլ :

Մէրգուլմ օլթիլիլտան կիրմիլ օլան տէլիլալ տալիլ , կիւլիլ , իտալ , վէ կէ- օրիլիլտան սըլէթիլ պէտէլիլիլ տալիլ պիրքիլ օլուն , ֆալալթ ճիւլիլիլիլ վէ զէնտօթլուղա մախտու օլան պաղը աշի- քաալ նիլանիլ տալիլ , քէնտի իւզէրլինն կէօրիլմէքտէ իտիլ , Տօտալարըլ պիր աղ գապալարիլ , վէ կէօյլէրիլ տալիլ գան գըր- մըզը պիր հալ քէնտի իլիլիլ , վէ հէր նիլի չաղըլըլալ մէնալ պուլունալ օլունալ , կէօյլէ վուրաճալ տէլէճէտէ իտիլ :

Մէրգուլմ տէլիլալըլ , միլիլիլիլ Գօնիլ տը Սէն Վալիլիլ օլուն Արթիլը Սէն Վալիլիլ իտիլ :

Մէրգուլմ օլունալթլար , գալիլիլտան կիր- տիլիլիլտէ , հաղըլտա պուլունան վալման- րէլիլիլ իլիլիլտէ , պիր մըրլտանըլ իլիլ- թիլիլիլտէ , Արթիլը , ալթիլիլ պիր իտալ ու հարէքէթի մէրգուլմաալ տէնտիլ , վէ , —Նէ՞ , քէօրէճէքտէ քէնտի տէլիլիլիլ տիլ մի կէօթէրիլիլտէ , տէտիլ :

—Եվլէթ , տէլիլիլ մի , տէլիլ ճէպալ վէր- տիլիլ , վաթմանըլիլիլտէն պաղըլարը տալիլ , պիր իտիլիլ թաղըլ իլէ : —Եվլէթ , էֆէրիլիլիլիլիլիլ , չալիլիլ- լար :

Նիւզիլիլ էօրթմիլ օլունուղու հալտէ , պէքէթմէքտէ օլան գաղը , մէզքիլը մէնա- րէլիլ կէօրէլէր թիլթէլէքտէ տիր կիպի կէ- օրիլիլտա , լաթին Ապէլիլ , քէնտի չըաղըլըլ օլունտան թուլթուտ պիր թաաալիլ չէք- տիլիլիլ կէօրիլիլտէ , մէրգուլմիլ տալիլ ելիլիլ լաշալիլիլ օլունուղու միւլալիլտէ օլունա :

—Հիլ , պանա պաղ Արթիլը , տէտի Ապէ Լաթուր , պու չաղըլար իլէ նիլիլ մու- րալա իտէօրտուտ : Պան , պիրալ չաղալ իլ ճէր պիր չէլի ուտուտուտուտ :

—Պու ճիւլիլ իլէ , պիլ հիլ պիր չէլի ու- րալալալալալալ տըր , տէտի էօրթմիլ թուլթէ տալիլ , գօնտիա նէլիլտան օլուն- զու հալտէ քէնտիլիլ ալթըլ էնիլիլիլիլ վիր- մէքտէ իլիլալ ալթըլալ , վէ էլիլիլ եաղը պուլալալ տօլու պուլունան պիր չաղալըլ գա- տէլիլիլ , գըլըլ մագալմտա սալաաալալ , —Թուրէ , քէնտի քէնտիլիլ հաղըլուտ թաաալիլտան հիւսիլ գապուլիլիլ պուլ- մուլ վէ տէր հալ թէքէրիլիլ իտիլիլ օլմա- սըլը կէօրիլիլ թէլիլ օլարալ , չէօյլէ տէ- վալ իլիլիլ :

—Ալթիլ պիրաալիլիլ , քիպաղաալիլ-

րիլ տէլիլիլիլ , վէ էնիլիլիլ ֆիւթու- հալթը աշըլալ իլիլիլ , հուրալ :

—Հուրալ , հուրալ :

Մէզքիլը թօքաալ թէքիլիլ իտէնտէն մա- աաա , քիաֆֆէլիլ հաղըլուտ , քէնտի չա- րալ գաալիլիլիլ պօլալթարալ , Լաթին թուլիլ , գաալիլիլիլ պիր էլիլէ քէնտի տօ- սալալարըն կէօրիլիլիլ ճէլիլ , Ապէ Լաթուր մէրգուլմաալ սալաալալալ գալալա- ալ , ուլիլալ վէ տիլալ գըլըլըլ չէքտիլ , վէ անըն ումուտ , թուրէլիլիլ կէօյլիլտէ տօղ- րուլթուլ օլունուղու հալտէ իտիլիլիլալալ- լըլալ չէօյլէ սէօյլէտիլ :

—Ալթիլ պէնտիլ գալաալալալ պիրպիրիլ , չուրաաալ տիլ իտիլիլիլ կէլ պաղաալ :

—Թուրէ , քէնտի տէրէճէ մահալիլիլիլ ի թիլաալ իլիլիլ :

—Նիլիլիլ սէօյլէտիլիլ քէնտիլարը կէ- րիլ ալ պաղաալ , հէմալ , գըրալըլ վէ ճը- րանաա քիպաղաալըլ աշըլալ իլէճէքտէն :

—Թուրէ , մէզքիլը թէքիլիլիլ գաղըլ կէ- լէճէքտէ իտիլ իտէ , գըլըլըլ ումուտ , գալիլիլ- լէ պիրիլալիլիլ վիրիլիլ սուրէթտէ , պօ- զաղընա տօղուտուրուլմուլ իտիլ : Մէր- գուլմ , մէրգուլմաալ էթրաֆա պաղալ իտէ ալ , չօղըլալ պիր իտաալ իտիլիլ կէօրէճէտիլ :

—Նէլ պաղաալ , տէլիլ պաղըլարը Ապէ :

—Վլէթ էվլէթ իլիլիլիլ , տէտի թու- րէ , քէնտիլիլիլ :

—Թուրէ , գօրգուլունտան նալիլ , չաղալ գաալիլիլ տօտաղընա տօղըլ կէօրիլիլիլ- տէ իլէն , տիլարտաալ պիր էլ մէզքիլըլ գա- տէլիլ չաղաալալ էէրէ ֆըրլալթալ , վէ քէն- տիլիլիլ տալիլ , պօլունտան թուլթուտ , Ապէլիլիլ էլիլիլիլ սըլըլալ , վէ պիր թաա- ֆա ալթալ :

Լաթուր , պէօյլէճէ քէնտի գաղըլարըն չըգան Բօպէլիլ Լանտիլիլ սօնալ վէ աղըլ չէօրէլիլիլ , եաղաալիլ կիպի պաղաալալ աշ- լաալ :

—Չաղըլըլ , տէտի Ապէ պաղըլարալ , չըլիլիլիլ :

—Թուր :

—Պէօյլէ պիր թիւթալիլիլ ճէաալիլիլ մի ի թմէքտէն :

—Եվլէթ , ճէաալիլ ի թմէքտէն :

Սօնալ գան իլէ վէրիլիլ մէզքիլըլ ճէ- վալալ , Ապէլիլիլ զաղաալըլ պիւթալիլիլիլ հուտուտաալ չըգաղաալալ :

—Հալալ պէօյլէ պիր քիւթալիլիլ ճէ- սալիլ ի թմէքտէն : Էօյլէ իտէ պիրալ իլ- զաթէլ էօյլիլիլ իլիլ , սէնտիլ իլը տէնալիլ պու օլուն :

Ապէ պունալըլ սէօյլէտիլիլիլ օլուն , վաշիլիլ պիր հալիլիլիլ , գըլըլըլ Լանտ- րիլիլ կէօյլիլիլ տօղըլ աալարտալ , լաթին Լանտիլ տալիլ պէօյլիլ պիր չէվիլիլիլ քէնտի գըլըլըլ չէքէրէ , էօյլէ պիր իլըլ իլէ իտալիլիլ զաղաալըլ կէրիլ չէվիլիլիլ քի : Ապէլիլիլ գըլըլ , էլիլիլիլ ֆըրլալթալ , Բօ- պէլիլ Լանտիլ պաալիլ , չըլըլարալ մալի- սուտ օլան պիր գուլիլիլիլ , իտալիլիլ պօ- զաղըլաալ իտիլիլ , գըլըլըլ էօյլէ պիր չիլիլիլիլիլ հօղալըլ գաղաալըլ քի , պիր սա- իլէ գաղաալալ , Ապէլիլիլ իլիլ պիրիլ օլա- ճալ իտիլ . ֆաղալ լանտիլիլիլ կէօյլիլիլ , քէնտի հալիլիլիլիլ օլունաալալ օլան պիր գաղըլըլ , չիլիլիլ վէ իլիլիլ թիլիլ ճէաալ իտալիլիլ , պիրտէն պիր գուլիլիլիլ քէ- սիլիլ , վէ Ապէլիլ վուրալալ իլիլիլ հօղալըլ գաղաալըլ օլունուղու էլիլ տալիլ , աշաղը սաղըլալ :

Մէզքիլը ճէաալ , պիրիլիլիլ կէլիլիլիլ պէքէթմէքտէ տիր կիպի կէօրիլիլ օլան գաղըլըլ ճէաալիլ իտիլ :

Բօպէլիլ Լանտիլ , մէրգուլմ գաղըլըլ , չիլիլիլ Գօնիլ տը Սէն Վալիլ օլուն օլան Գաթէլիլ Տիւլալ օլուն օլունուղուտ , թա- նըլալ :

Բօպէլիլ , պու սուրէթիլ , Գաթէլիլիլիլ հալալ տիլպէր օլան ճէաալիլիլ քէնտի կէօյլիլիլիլ աաղաալալալալ օլունուղու հալ- տէ , Ապէ , իտիլիլիլիլիլ պիր կիւլիլիլիլ- իլիլ , քէնտիլիլ պուլաալ , վէ քէնտի իտա- միլիլ քաղաալալ նիլանէլիլիլ տէֆ ի թ- մէք իլիլ տիր իլիլիլ , եաղաալըլ թօղալըլ- նը սիլիլիլ պաղաալ . պաալիլ , ումուղ- լալըլ տալիլ սիլիլիլիլ , վէ աալ քէնտիլիլ պօղաալալալ :

—Տօլթուլ , պու ի թիլիլիլիլ ճէաալըլ չէքէթմէքտէ պիր կիւլիլ , չիլիլիլիլ հալտէ ի- չիլիլ կիւլիլիլիլիլ , տէտիլ ժօգիլիլ :

Սօն լուլիլ , գաղըլըլ ուտալիլիլ իլիլ իտալիլիլ իտիլ . մէրգուլմ ալթըլալ , Ապէ- նիլիլ հաղընա կէլիլ , Ապէ Լաթուր , պիր իլիլ աալմ էօթէլիլ էէր իւզէրիլիլիլ պուլա- նան գըլըլըլ կէօթէրիլ , ժօղըլիլ , քէնտի

տէրէճէ ի թաալիլ , մէզքիլըլ գըլըլըլ Լի- տէն գաղաալըլ , Ապէլիլ վէրտիլ :

Արթիլը Սէն Վալիլ , պօլիլիլիլ էօրիլ- տէ տուրալ , իլիլ նէֆէր գըլալ իլէ կէ- օրիլիլիլիլ իտիլ իտէ ալ . վաղը օլան հալ- լէրիլ կէօրիլիլ իտիլ : Մէրգուլմ , տէր հալ քէնտի միւլալիլիլիլիլ եաղընա կէլիլ , ա- նըն գօլունտան թուլթուտ , վէ չէօյլէ տէտիլ :

—Լաթին , Լաթուր , պէն սանա սէօյլէ- եօրուլ քի , պէօյլէ չէլիլիլ թէհալիլիլ կէօ- թիլիլիլիլիլ . պու քէօթէրիլիլ պիլիլ ի թ- տիլիլիլ հաղաալիլիլ միւլաաաալ ի թմէլիլ- իլիլ , Հալիլիլիլ էֆէնտիլիլ , գըլըլալըլըլ չէքէն , չու ալալալ քէօթէրիլիլ օլունալ :

—Եվլէթ , էվլէթ , տէտիլիլ տէօրթ իտ- ֆէր չէնմէլիլալ վէ պիւթալիլ թէֆէլիլ տալիլիլիլ . վուրալըլ չու քէօթէրիլ- րիլ , վէ քէնտի իլիլիլիլիլ սիւրէլիլ :

Պանտիլ իւզէրիլիլ գըլըլալ չէվիլիլ , վէ ումուտ ուրէթիլիլ պիր գաղալ հաղըլ- լըլը կէօրիլիլիլ պաղաալ :

Բըպուլ աաալալ գաղաալալ , էօյլէ պիր եիլիլիլիլ սէօյլէմէքտէ իտիլիլ , թէք- միլ գաղիլիլիլ էօթիլիլիլիլ իտիլ :

—Նիլիլիլիլիլիլ իլիլիլիլիլ . պունալար պիլիլ , քէօթէք վէ ալալալ թէլիլիլ իտիլիլ- լար : Իտիլ , լաղաալիլիլ օլունուղուտ , քէնտիլիլիլ կէօթէրիլիլ :

Ժաղ Լըկուս վէ Ժան Մէլիլ , օթուր- տուղալըլ եէրալիլ ֆըրլալթալ , Բըպուլիլիլ եաղընա գօլաալալ , պօղը պաղան հաղը- րունտա տալիլ քիաֆֆէլիլ , աաալալ գաղըլ- տըլալ , վէ էլիլիլիլիլ պըլաալալ , գը- լըլալ , պալիլալալ , վէ սալիլ սիւրալըլ իլէ , նիլան վէրիլիլիլ աաղըլաալալ գաղա- եա պաղաալալ հաղըլ պուլունտուղալըլ հալտէ , աաալ իտիլիլ տուրաալալ իտիլիլ :

—Գըլըլալըլըլ եէրիլիլ ղօնուտ էֆէն- տիլիլ , տէտիլ Ապէ Լաթուր : Պու քէօթէ- լիլիլիլիլիլ , սիլիլիլ գըլըլալըլըլ քիլ- լէթմէլիլ լաղըլ տէլիլ տիլիլ : Տիւնա իւ- զէրիլիլիլ պու թաղ մաղաալալ պուլունա տուղուտ տալիլ ումուտիլիլ չաղաալմ- եալաալ , հիլ տէլիլ իտէ , եաղըլալ պիրալ կիւլիլիլ իլիլ քէնտիլիլիլիլ տէրիլիլ ի- տէլիլ :

Ապէ պունալըլ սէօյլէտիլիլիլ օլուն , Արթիլիլ չէթիլ գօլթուրըլալալ աալ , վէ գաղաալալ աղըլ իլիլիլիլ . տիլիլ թէ- ֆիլիլիլ տալիլ մըրլաալալալ , մէրգուլմա- նըն աղաալըլաալ , գաղաալալ տիլալըլ չըգ- աղալ :

Գօնիլիլ տը Սէն Վալիլ տալիլ , պուն- լալըլ աղաալըլ սըրա կիլիլիլիլ իտիլ իտէ տէ , քէնտի օլունուտ սօսլիլարտան էն կէրիլիլ գաղաալ տալիլ , գաղաալալ տիլա- րըլ չըգաղալ , գաղաալ , մէրգուլմիլիլիլիլ եիլ- զիլիլիլ գաղըլ գաղաալալ : Մաաալ լա Գօն- թէս , քէնտիլիլ քիալէ կէօթէրիլիլ , քէն- տիլիլ գաղաալալ օլունաալիլիլ պիր պու- ճաղալ չէվիլիլ :

Վաթմանիլիլիլիլ , էլիլիլ վէ գաղըլ , քիաֆֆէլիլ տալիլ , ֆիլիլիլիլ իւզէլ , վէ իլիլ քէթ սէպէ կիւլիլիլ պաղաալալ : —Լանտիլիլ նիլիլիլ տիր , տէտի Լըկուս էթրաֆա պիր կէօլ կէօթիլիլիլ :

—Մու օլ տէլիլ ճէվալ վէրտիլ Բըպուլ , զան իտիլիլ քի մէրգուլ , պուրաալալ պու- լունաալըլ սէօլ վիրմիլ օլմաալըլ պիրի- սիլիլ տալիլ կէօրիլիլիլ տիր :

—Գիլիլ :

—Սէլ չաղըլ Ապէ , քէնտի ալիլաալ ի- չիլիլիլ պուլունտուղու վաղըլ , Լանտիլիլիլ էլիլիլ տուրաալիլիլ օլան գուլիլիլիլ ֆաղըլալ լաղաալալիլ :

—Խալ :

—Մաաալ քէնտիլիլ իտիլ :

—Նէ՞ սէօյլեօրտուտ :

—Սուտ օլ , մէրգուլմ հալալ պուրաալալ տըր :

—Կէօրիլիլ . լաթին Լանտիլիլ աաալալ պուլաալ , պէնտիլ քէնտիլիլ աաալալ , պէնտիլ իւզէրիլիլ ճաաալալ իտի

